

Vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken
Tweede Kamer der Staten-Generaal

De Nederlandsche Bank N.V.

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
+31 20 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396
BTW: NL003569056B01

Onderwerp

Gespreksnotitie DNB t.b.v. rondetafelgesprek Het Nederlands Slavernijverleden d.d. 3 november 2022

De Nederlandsche Bank (DNB) streeft naar financiële stabiliteit en duurzame welvaart voor iedere Nederlander. Dat betekent ook dat iedereen de kans krijgt om mee te doen in onze maatschappij. Maar DNB ziet in onze samenleving nog altijd vormen van racisme, uitbuiting en discriminatie die voortkomen uit het slavernijverleden. Door slavernij zijn achterstanden gecreëerd die moeilijk zijn in te halen.

DNB heeft de afgelopen tijd een proces doorlopen van onderzoek, erkenning, excuses en herstel.

Datum

25 oktober 2022

Ons kenmerk

P472-431101442-234

Vanuit DNB behoefte aan objectief beeld over het verleden

Als DNB-directie beseften we enige tijd geleden dat we een objectief beeld willen hebben van de betrokkenheid van DNB bij slavernij. Aanleiding daarvoor was de toenemende aandacht in onze maatschappij voor de strijd tegen racisme en de rol die het slavernijverleden hierbij heeft gespeeld. Tegelijkertijd kwamen er vanuit de eigen geledingen stemmen op die hiervoor pleitten. DNB kan en wil niet voorbijgaan aan dit deel van haar geschiedenis, als onderdeel van het Nederlandse slavernijverleden. Daarom hebben we in juni 2020 besloten tot een onafhankelijk historisch onderzoek, uitgevoerd door de Universiteit Leiden.

Onderzoek concludeert betrokkenheid DNB

Het onderzoek toonde aan dat DNB betrokken was op drie manieren: Zo is het geld, waarmee DNB opgericht werd, voor een deel verdiend met slavernij. Bovendien waren haar bestuurders in hun persoonlijke leven betrokken bij slavernij. Daarbij verdedigden velen het bestaan en het voortbestaan ervan. En later negeerden velen lang de gevolgen van slavernij. Bij de afschaffing van slavernij betaalde DNB in opdracht van het ministerie van Koloniën compensatie uit aan voormalige plantage-eigenaren. Hier zaten ook bestuurders van DNB bij.

Erkenning van het verleden

Voor de gedachtevorming over erkenning, excuses en herstel heeft DNB belangrijke inzichten verworven uit de gesprekken met grassroots organisaties, maatschappelijke organisaties, wetenschappers en nazaten van slaafgemaakten. Ook heeft DNB een externe klankbordgroep samengesteld met personen die een belangrijke stem hebben in het hedendaagse debat over het slavernijverleden. Dit gremium diende als klankbord voor de gedachtevorming. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat erkenning van het leed en het aanbieden van excuses essentieel zijn voor een heilzame verwerking van het slavernijverleden. En daarmee essentieel zijn om verder te kunnen gaan. Voor alle mensen die nu de gevolgen dragen van het slavernijverleden.

Excuses voor een heilzame verwerking

Namens DNB is op 1 juli jl. excuses gemaakt. Excuses aan alle nazaten van slaafgemaakten in Nederland, in Suriname, op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, op Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Excuses aan alle mensen die mede door de persoonlijke keuzes van eerdere DNB-directieleden herleid werden tot hun huidskleur.

Datum

25 oktober 2022

Ons kenmerk

P472-431101442-234:

Herstel, passend, betekenisvol en proportionele maatregelen

DNB kiest niet alleen voor woorden, maar ook voor daden. Daarom nemen we maatregelen die passen bij haar rol in de samenleving en die van betekenis kunnen zijn voor de mensen die de gevolgen van slavernij tot de dag van vandaag ervaren. De maatregelen moeten passend, betekenisvol en proportioneel zijn. DNB heeft er daarom expliciet niet voor gekozen over te gaan tot financiële compensatie voor geleden schade uit het verleden. Een besluit over compensatie is niet aan ons, maar aan de overheid. De navolging van maatregelen vraagt om concreetheid en transparantie. DNB heeft zichzelf dan ook concrete doelen gesteld. Deels eenmalige maatregelen, die mede gericht zijn op het verder vergroten van het bewustzijn over het gedeelde slavernijverleden. En een fonds gericht op het verminderen van de doorwerking van het slavernijverleden.

De op 1 juli aangekondigde maatregelen:

- DNB start een fonds voor meerjarige projecten gericht op vermindering van de doorwerking van het slavernijverleden. Zoals projecten die direct impact hebben op het dagelijks leven van de hierdoor geraakte mensen, op het gebied van bijvoorbeeld onderwijs, gezondheidszorg en kennisdeling. Hiervoor stelt zij in de komende 10 jaren telkens 500.000 euro beschikbaar.
- Daarnaast trekt DNB voor eenmalige bijdragen aan projecten een bedrag van vijf miljoen euro uit. Het gaat hier om initiatieven met bijvoorbeeld een educatief karakter, zoals het Nationaal Slavernijmuseum en het bijbehorende kenniscentrum.
- DNB versterkt haar acties om ook zelf diverser en inclusiever te worden, bijvoorbeeld door meer in te zetten op diversiteit bij werving en selectie, stages, traineeships en promoties.
- DNB gaat bovendien meer openheid geven over haar verleden in het gerenoveerde gebouw aan het Frederiksplein. Dat doet DNB ook aan de hand van haar kunstwerken. DNB wil haar kunstcollectie diverser en inclusiever maken.
- DNB gaat door met historisch onderzoek.
- Over de voortgang van dit alles zal DNB in haar jaarverslag verantwoording afleggen.

Eerste stappen gezet voor invulling maatregelen, komende tijd verder

Voor het fonds vindt momenteel uitwerking van strategie en doelen plaats, stellen we kaders op waar binnen projecten in aanmerking komen en zijn we in gesprek met diverse fondsexperts over de organisatorische inrichting. Wij blijven hiervoor in gesprek met onze stakeholders. Ook binnen DNB hebben we stappen gezet: zo is een Chief Diversity Officer aangesteld, vindt binnen alle lagen van de organisatie dialoog plaats hoe de diversiteit in de organisatie verder te verbeteren en zijn streefcijfers gesteld om multiculturaliteit in het management van DNB te vergroten. Ons hoofdkantoor op het Frederiksplein wordt momenteel gerenoveerd. Een belangrijk deel van dit pand wordt publiek toegankelijk. In deze publieke ruimte wordt een presentatie ingericht waarin door kennis, dialoog en interactie contact met elkaar en ook verbinding wordt gezocht met ons verleden. Het schetsontwerp van de publieke

ruimte is inmiddels gereed. Hierin krijgt het slavernijverleden een plek die recht doet aan alle betrokkenen en ons aanzet tot gesprekken daarover.

Datum

25 oktober 2022

Ons kenmerk

P472-431101442-234: